

व्यापार प्रवर्द्धन केन्द्र

कर्मचारी सेवा शत्र

तथा

आर्थिक, प्रशासकीय नियमावली

२०५२

तेजो संस्करण - २०६२

व्यापार प्रवर्द्धन केन्द्र

कर्मचारी सेवा शर्त

तथा

आर्थिक, प्रशासकीय, नियमावली

२०५२

व्यापार प्रवर्द्धन केन्द्र

ललितपुर, नेपाल

व्यापार प्रबद्धन केन्द्र

कर्मचारी सेवा शर्त तथा आर्थिक, प्रशासकीय नियमावली, २०५२

प्रस्तावना

विकास समिति एन, २०१३ को दफा ३ अन्तर्गत भी ५ को सरकारले जारी गरेको नेपाल व्यापार प्रबद्धन समिति (गठन) (पहिलो संशोधन) आदेश, २०५१ को “ग” ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल व्यापार प्रबद्धन समितिले समितिको कार्यालयको रूपमा रहेको व्यापार प्रबद्धन केन्द्र माफत आफ्नो कार्य संचालनको लागि देहायका नियमहरु बनाएको छ ।

व्यापार प्रवर्द्धन केन्द्र

कर्मचारी सेवा शर्त तथा आर्थिक, प्रशासकीय नियमावली, २०५२

विषय सूची

<u>परिच्छेद</u>	<u>विषय</u>	<u>पेज नं.</u>
परिच्छेद - १ प्रारम्भ		
१. संभिल नाम र प्रारम्भ	१	
२. परिभाषा	१	
३. व्याख्या गर्ने अधिकार	२	
परिच्छेद - २ समिति र कार्यकारी निर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार		
४. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार	३	
५. कार्यकारी निर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार	४	
परिच्छेद - ३ केन्द्रको लेखा तथा आर्थिक कार्य प्रणाली		
६. लेखा	७	
७. वारिंक कार्यक्रम र बजेट	७	
८. रकमान्तर	७	
९. नगदी र जिन्सी उत्तरदायित्व	७	
१०. केन्द्रको कोष	८	
११. सानो नगदी कोष	९	
१२. लेखा परिभ्रण	९	
परिच्छेद - ४ जिन्सी मालसामान खरीद तथा निर्माण कार्य		
१३. खरीद गर्ने व्यवस्था	१०	
१४. निर्माण सम्बन्धी काम गराउने व्यवस्था	१०	
१५. जिन्सी मालसामानको वर्गिकरण	१२	
१६. जिन्सी लेखा	१२	
१७. जिन्सी मालसामान	१३	
१८. जिन्सी खाता	१३	

परिच्छेद - ५	<u>दैनिक तथा भ्रमण भत्ता</u>	परिच्छेद
२४.	काज वा भ्रमणमा खटाउने अधिकारी	१६
२५.	पदाधिकारीको वर्गिंकरण	१६
२६.	दैनिक तथा भ्रमण भत्ताको दर	१९
२७.	दैनिक भत्ता पाउने अवधि	२१
२८.	नयाँ नियुक्ती, सरुवा वा बढुवा भै जाँदा पाउने दैनिक तथा भ्रमण भत्ता	२२
२९.	कायम मुकायम भै जाँदा पाउने दैनिक तथा भ्रमण भत्ता	२२
३०.	अतिरिक्त भाडा, भरौट थप सुविधा	२३
३१.	विदेश जाँदाको दैनिक तथा भ्रमण भत्ता	२३
३२.	लुगा भत्ता	२५
३३.	भ्रमण आदेश	२६
३४.	भ्रमण गर्ने तरिका	२६
 <u>परिच्छेद - ६ अन्य आर्थिक कार्य प्रणाली</u>		 परिच्छेद
३५.	मालसामान मिन्हा सम्बन्धी व्यवस्था	२७
३६.	सवारी लगबुक	२७
३७.	कार्यालयको लागि घर भाडामा लिने सम्बन्धमा	२७
३८.	पेश्की	२८
४०.	मोटर, मेशिनरी इत्यादि सामानको पूऱा गर्ने व्यवस्था	२८
 <u>परिच्छेद - ७ प्रशासकीय व्यवस्था</u>		 परिच्छेद
४१.	कमंचारी व्यवस्था	२९
४२.	नियुक्ती, बढुवा, आचरण र विभागीय कारबाही	२९
४३.	सरुवा सम्बन्धमा	२९
४४.	कार्यालय प्रमुखको अधिकार प्रयोग सम्बन्धमा	२९
४५.	कायम मुकायम मुकरंर सम्बन्धी व्यवस्था	३०
४६.	सरुवा हुने कमंचारीले प्रतिवेदन दुझाउन् पर्ने	३०
४७.	पदाधिकारको सम्बन्धमा	३०

परिच्छेद - ८ तलब, भत्ता तथा अन्य सुविधा		
४८.	तलब भत्ता	३१
४९.	* पाकेको तलब भत्ता पाउने	३१
५०.	कायम मुकायम वा निमित्त भै काम गरेका तलब भत्ता पाउने	३१
५१.	तलब मान	३१
५२.	तलब बृद्धि	३२
५३.	अतिरिक्त समय (ओभर टाइम) भत्ता	३२
५४.	दुर्गम स्थान भत्ता	३३
५५.	लेखा तथा जिन्सी भत्ता	३३
५६.	लुगा सुविधा	३३
५७.	क्षेत्रीय भत्ता	३३
५८.	अन्य भत्ता तथा सुविधा	३३
५९.	सापटी सुविधा	३४
६०.	प्रोत्साही पुरस्कार	३४
६१.	औषधोपचार	३४
६२.	उपदान	३५
६३.	पारिवारिक उपदान	३६
६४.	बीमा	३६
६५.	संचय कोष	३७
६६.	दर्शी खच्च	३७

परिच्छेद - ९ विदा सम्बन्धी		
६७.	केन्द्रका कर्मचारीको सबै समय केन्द्रको अधिनमा हुने	३८
६८.	कायांलय समय, समय पालन र हाजिरी	३८
६९.	विदा अधिकार होइन	३८
७०.	विदाको किसिम	३९
७१.	विदा दिने अधिकारी	४५
७२.	घर विदा स्वीकृतिको जानकारी	४५
७३.	इलाका छाड्नु परेमा	४५
७४.	एउटा विदा अर्को विदामा परिणत नहुने	४६
७५.	सार्वजनिक विदा गाभिने अवस्था	४६
७६.	कायांलयमा अनुपस्थिति हुने उपर कारबाही	४६

परिच्छेद - १० आचरण		
७७.	दान, उपहार, चन्दा आदि प्राप्त गर्ने र सापटी लिनमा प्रतिबन्ध	४७
७८.	सम्पति विवरण	४७

७९.	कम्पनीको स्थापना र संचालन तथा व्यापार व्यवसाय गर्न नहुने	४७
८०.	केन्द्रको काम, काज सम्बन्धी समाचार प्रकाश गर्नना प्रतिबन्ध	४८
८१.	आलोचना गर्न नहुने	४८
८२.	राजनीतिमा भाग लिन नहुने	४८
८३.	समय पालना र नियमितता	४८
८४.	अनुशासन, आज्ञा पालन र परिभ्रम	४८
८५.	राजनीतिक वा अवानुष्ठनीय प्रभाव पाल्न नहुने	४९
८६.	निर्वाचनमा भाग लिन नहुने	४९
८७.	प्रदर्शन र हड्डाल गर्नमा प्रतिबन्ध	४९
८८.	हड्डाल, भुनछेक, तथा घेराउ गर्नमा प्रतिबन्ध	४९
८९.	प्रतिनिधित्व गर्नमा प्रतिबन्ध	५०
९०.	कम्चारीहरूको संस्थाको सदस्यता	५०
९१.	आफ्नो सेवा र पद अनुसारको आचरण पालन गर्नु चल्ने	५०
९२.	कम्चारीहरूले गरेको काम, कारबाहीको तफाई	५०
९३.	प्रशासकीय नियन्त्रण	५१
९४.	दर बुझारथ	५१
९५.	बहु विवाह, बाल विवाह, अनमेल विवाहमा प्रतिबन्ध	५१
९६.	सपथ ग्रहण	५१

परिच

परिच्छेद - ११	विभागीय कारबाही	५२
९७.	सजाय	५२
९८.	सजाय दिने अधिकारी	५२
९९.	पुनरावेदन सुन्ने अधिकारी	५३
१००.	नसिहत दिने वा तलब बढ़ि रोक्का गर्ने वा बढ़वा रोक्का गर्ने अवस्था	५३
१०१.	सेवाबाट हटाउने वा बखास्त गर्ने अवस्था	५४
१०२.	निलम्बन गर्ने	५४
१०३.	निलम्बन समाप्ति	५५
१०४.	सजाय सम्बन्धी कार्यविधि	५५
१०५.	जाँचबुझ गराउन नपर्ने	५६
१०६.	सजायको आदेश दिनु भन्दा पहिले सुचना दिने	५६
१०७.	परामर्श समिति	५७
१०८.	सेवाको अन्त्य गर्ने	५७
१०९.	पुनरावेदनको कार्यविधि	५७

अन्त

११०.	पुनरावेदन पठाउने	५८
१११.	पुनरावेदन माथि विचार	५८
११२.	निवेदन पत्र दिने अधिकार	५९
११३.	श्री ५ को सरकार वा श्री ५ को सरकारको स्वामित्व भएका संस्था वा कम्पनीको कर्मचारीको विभागीय कारबाही	५९

<u>परिच्छेद - १२ कर्मचारीको बचाउ र अवकाश</u>	६०	
११४.	कर्मचारीको बचाउ	६०
११५.	अनिवार्य अवकाश र सेवा अवधि यप गर्न सकिने आधार	६०
११६.	स्वेच्छिक अवकाश	६०
११७.	उमेरको हिसाब	६१

<u>परिच्छेद - १३ विविध</u>	६२	
११८.	कर्मचारी सर्वा बढ्वा हुँदा वरद्भारथ गर्नु पर्ने	६२
११९.	तायारी म्याद	६२
१२०.	अभिलेख राख्नु पर्ने	६२
१२१.	नोकरीको अवधि गणना	६३
१२२.	अधिकार प्रत्यायोजन	६३
१२३.	कर्मचारीले लिन बाँकी रकम सम्बन्धमा	६३
१२४.	कार्यालय खुल्ने र बन्द हुने समय	६३
१२५.	सार्वजनिक पर्व विदा	६३
१२६.	निरोगिताको प्रमाणपत्र	६३
१२७.	क्षतिपूर्ति	६३
१२८.	कार्यकारी निर्देशकले पाउने अतिरिक्त सुविधा	६४
१२९.	खारेजी र बचाउ	६४

<u>अनुसचीहरु</u>		
१.	दैनिक भ्रमण भत्ताको प्रयोजनका लागि मुलुकहरुको वर्गीकरण	६५
२.	स्वीकृत दरवन्दी	६७
३.	तलब मान	६८
४.	क्षेत्रीय भत्ता	६९
५.	शपथ ग्रहण फारम	७०

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

- (क) यसमा उल्लेखित नियमहरुको यो संग्रहको नाम "व्यापार प्रबद्धन केन्द्र, कर्मचारी सेवा शर्त तथा आर्थिक, पशासकीय नियमावली, २०५२" रहेको छ ।
- (ख) यो नियमावली तुरन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा:

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा:

- (क) "ऐन" भन्नाले विकास समिति ऐन, २०१३ सम्झनु पर्छ ।
- (ख) "समिति" भन्नाले नेपाल व्यापार प्रबद्धन समिति (गठन) (पहिलो संशोधन) आदेश, २०५१ अनुसार गठित नेपाल व्यापार प्रबद्धन समिति सम्झनु पर्छ ।
- (ग) "अध्यक्ष" भन्नाले समितिको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।
- (घ) "सदस्य" भन्नाले समितिको सदस्य सम्झनु पर्छ ।
- (ड) "केन्द्र" भन्नाले समितिको योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न भनी समितिको कार्यालयको रूपमा स्थापना गरिएको व्यापार प्रबद्धन केन्द्रलाई सम्झनु पर्छ ।
- (च) "केन्द्रको कार्यालय" भन्नाले व्यापार प्रबद्धन केन्द्रको केन्द्रीय कार्यालयका साथै त्यस मात्रहतका अन्य कार्यालय, परियोजनालाई जनाउँछ ।
- (ट) "कार्यकारी निर्देशक" भन्नाले समितिको प्रसाशकीय प्रमुखको रूपमा केन्द्रको दैनिक कार्य संचालनका लागि श्री ५ को सरकारहारा नियुक्त कार्यकारी निर्देशक (केन्द्रको प्रमुख) लाई जनाउँछ ।
- (ज) "कर्मचारी" भन्नाले केन्द्रको कार्य संचालनको निमित्त केन्द्रको आफ्नै नियम नवनुजेलसम्मको लागि लोक सेवा आयोगबाट प्रतिपादित सामान्य सिद्धान्त अनुसार नियुक्त भएका केन्द्रका केन्द्रीय कार्यालय र अन्तर्गतका कार्यालय, परियोजनाका वैतनिक कर्मचारीलाई जनाउँछ । यस शब्दले आंशिक समय काम गर्ने वा दैनिक ज्यालादारीमा काम गर्ने व्यक्तिलाई जनाउने छैन ।

- (क्र) "अधिकृत स्तरका कमंचारी" भन्नाले केन्द्रका ठैठौ तह तथा सो भन्दा माथिल्लो तहहरुका कमंचारीलाई जनाउँछ ।
- (ज) "सहायक स्तरका कमंचारी" भन्नाले केन्द्रका पाँचौ तह तथा सो भन्दा तल्लो तहहरुका कमंचारीलाई जनाउँछ ।
- (ट) "परिवार" भन्नाले केन्द्रका कमंचारीको आफैसँग बस्ने तथा निज आफैसे पालनपोषण गर्नु पर्ने पति, पत्नी, छोरो, अविवाहिता छोरी, धर्मदूत, अविवाहिता धर्मपुत्री, बाबू, आमा वा सौतेनी आमालाई सम्भन्नु पर्छ र तो शब्दले पूर्व कमंचारीको हकमा निजको बाजे, बज्यै तथा महिला कमंचारीको हकमा निजको सानु, ससुरा समेतलाई जनाउँछ ।
- (ठ) "पदाधिकारी" भन्नाले समितिका अध्यक्ष, सदस्य, कार्यकारी निर्देशक र केन्द्रका कमंचारीलाई जनाउँछ ।
- (ड) "सामान्य सिद्धान्त" भन्नाले केन्द्रले केन्द्रका कमंचारीहरुको लागि नियुक्ती, बदुवा एवं तत्सम्बन्धी अन्य विषयगत नियमहरू नवनाउन्नेलहरूम्लाई लागि लोक सेवा आयोगद्वारा प्रदत्त संस्थामा नियुक्ती, बदुवा र विभागीय कार्रवाही तन्त्रिकाहरू सामान्य सिद्धान्त (संशोधन सहित), २०४३ लाई जनाउँछ ।
- (ढ) "तोकिएको वा तोकिए बमोजिम" भन्नाले उपरोक्त गठन आदेश अन्तरगत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम तम्भनु पर्छ ।
- (ण) "कार्यालय प्रभुख" भन्नाले केन्द्रीय कार्यालयको हकमा कार्यकारी निर्देशक तथा केन्द्रका अन्य कार्यालय, परियोजनाको हकमा सम्बन्धीत कार्यालय, परियोजना प्रभुखलाई जनाउँछ ।
- (त) "उप-समिति" भन्नाले समिति वा केन्द्रले कुनै विशेष कार्य वा उपयोजनको लागि अधिकार प्रत्यायोजन गरेको उप-समिति तथा अन्य समिति जनाउँछ ।
- (थ) आर्थिक बष्ट भन्नाले श्रावण १ गतेदेखि आषाढ नवान्तरम्लाई अवधिलाई सम्भन्नुपर्छ ।

३.

व्याख्या गर्ने अधिकार:

- (क) यस नियमावलीको व्याख्या गर्ने अधिकार समितिलाई हुनेछ ।
- (ख) यस नियमावलीको प्रयोग गर्दा कुनै कमंचारीलाई भालो रहेका केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक माफत समिति समक्ष निवेदन गर्न सक्नेछ । समितिले गरेको निरांय अन्तिम हुनेछ ।
- (ग) समितिले गरेको व्याख्या मार्गदर्शनको निमित्त अन्तर्गतका कार्यालय, परियोजनाहरूमा पठाइनेछ ।

नो

सा

ज

डु

मा

इ

ल

वा

य

हो

वा

इ

ने

इं

री

म

वा

परिच्छेद - २

समिति र कार्यकारी निर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार

४. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) समितिको मूलभूत उद्देश्य प्राप्तिको लागि नेपाल व्यापार प्रवर्द्धन समिति (गठन) (पहिलो संशोधन) आदेश, २०५१ को दफा ३ मा उल्लेखित कार्यहरु गर्ने, गराउने ।
- (ख) उपरोक्त (क) मा उल्लेखित कार्यहरुको कार्यान्वयन संचालनको लागि देहायमा उल्लेखित कार्यहरु गर्ने:
- (१) समितिले आफ्नो उद्देश्य अनुसार दिघंकालिन, अल्पकालिन एवं आवधिक योजना तजुङ्मा गर्ने, नीति निधारण गर्ने र सो अनुरूप कार्यक्रम तज्ज्ञमा एवं कार्यान्वयन गर्न केन्द्रलाई निर्देशन दिने ।
- (२) केन्द्रको आवश्यकतानुसार क्षेत्रीय कार्यालय, अन्य कार्यालय तथा परियोजना कार्यालयहरु खोल्ने, केन्द्र र अन्य कार्यालयहरुमा आवश्यक दरबन्दीहरु सृजना गर्ने र आवश्यकता अनुसार दरबन्दी थपघट एवं संशोधन गर्ने ।
- (३) समितिले केन्द्र मार्फत आफ्नो कार्य संचालनको लागि आवश्यक नियम, विनियम, कार्यविधि बनाउने तथा संशोधन गर्ने ।
- (४) प्रत्येक ४१४ महिनामा केन्द्रको कार्यप्रगतिको समिक्षा गर्ने ।
- (५) कार्यकारी निर्देशक बाहेक केन्द्र तथा अन्तर्गतका कार्यालय एवं परियोजनाका अधिकृत स्तरका कर्मचारीहरुको नियुक्ती, बढवा, राजिनामा तथा अवकाशको स्वीकृति दिने ।
- (६) एक वर्ष भन्दा बढी अवधिको लागि कर्मचारीलाई विदेश काजमा पठाउन स्वीकृति दिने ।

- (७) सल्लाहकार वा विशेषज्ञलाई करारनामा अन्तर्गत नियुक्त गर्ने र पारिश्रमिक तोक्ने ।
- (८) केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक तथापति केन्द्रमा नियुक्त कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक, सेवा शर्त, सुविधा, काम, कर्तव्य र अधिकार तोक्ने ।
- (९) कार्यकारी निर्देशकले दिएको सजायमा चित नदुभूम्ले दिएको निवेदन उपर आवश्यक कार्यवाही र निर्णय गर्ने ।
- (१०) केन्द्रको संस्थागत तथा जनशक्ति विकास कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने, गराउने ।
- (११) आवश्यकतानुसार केन्द्रको जायजेया तथा चल, अचल सम्पति बेच विख्न गर्ने, गराउने, बहालमा लिने, दिने तथा छिनो रात्री छुपा लिनु परेमा लिने ।
- (१२) ट्रृटफृट मालसामानको मिन्हा दिने, दिलाउने तथा जनावरपक एवं काम तलाग्ने सामान लिलाम बिक्री गर्ने, गराउने ।
- (१३) केन्द्रद्वारा प्रदान गरिने सेवा, परामर्श तथा लिकारिशको लागि तोकिए बमोजिम सेवा शुल्क वा दस्तुर केन्द्रले लिन सक्ने ।
- (१४) केन्द्रले व्यवस्था गरिएको समितिको कोषको लाप्ति नियारित सबै कार्यहरु गर्ने, गराउने ।
- (१५) टेण्डर स्वीकृत गर्ने, गराउने ।
- (१६) समितिले आवश्यकतानुसार आफ्नो केहि वा लई अधिकार समितिको कुनै सदस्य, सदस्यहरूको उप-समिति, कार्यकारी निर्देशक वा केन्द्रका कुनै अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्ने ।

५.

कार्यकारी निर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- (क) समितिले प्रत्यायोजन गरेको अधिकारको परिधि भित्र रही केन्द्रको कार्यक्रम संचालन गर्ने, गराउने ।
- (ख) दीर्घकालिन, अल्पकालिन, आवधिक योजना, कार्यक्रम इव तत्त्वान्वयी बजेट तर्जुमा गरी समितिमा पेश गर्ने ।
- (ग) स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई समितिको निर्देशन जनुकार संचालन गर्ने तथा सो को मूल्यांकन तथा कार्य प्रगति विवरण प्रत्येक ४४ नहिनमा समितिमा पेश गर्ने ।

क

से

र

।

न

म

इ

ने

रे

।

।

- (घ) केन्द्रका अधिकृत कर्मचारीहरुको सख्ति गर्ने, कार्य सम्पादन मूल्यांकन गर्ने, गराउने, नियुक्ति, बद्वा, राजिनामा र अवकाश सम्बन्धी आवश्यक कारबाही गर्ने तथा सहायक स्तरीय कर्मचारीहरुको सख्ति, कार्य सम्पादन मूल्यांकन गर्ने, गराउने, नियुक्ति, बद्वा, राजीनामा स्वीकृत गर्ने तथा अवकाश दिने ।
- (ङ) केन्द्रबाट गरिने विभागीय कारबाही सम्बन्धी आवश्यक कार्य गर्ने, गराउने ।
- (च) केन्द्रको कार्यक्रम संचालनको लागि कर्मचारीलाई काजमा खटाउने ।
- (छ) कर्मचारीहरुले रास्तो र प्रशंसनीय काम गरे वापत प्रोत्साहन स्वरूप घेड वा नगद वा अन्य पुरस्कार प्रदान गर्ने ।
- (ज) केन्द्रलाई सभम तथा प्रभावकारी ढंगबाट संचालन गर्न व्यवस्थापनको तल्लो तहसम्मको अधिकृत कर्मचारीलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने ।
- (झ) व्यवस्थापन तथा जनशक्ति विकास सम्बन्धी कार्यविधि एवं कार्यक्रमहरु तजुँमा तथा तत्सम्बन्धी कारबाही गर्ने ।
- (ञ) समितिबाट स्वीकृत बजेट संचालन गर्ने, गराउने ।
- (ट) टेपडर सम्बन्धी आवश्यक कारबाही गर्नुका साथै निर्धारित रकम सीमासम्मको टेपडर स्वीकृत गर्ने, ट्रफट मालसामानको मिन्हा दिने एवं अनावश्यक तथा काम नलाग्ने सामानको लिलोम बिक्री गर्ने तथा तत्सम्बन्धी आवश्यक कारबाही गर्ने, गराउने ।
- (ठ) निर्धारित कार्यक्रम अनुसार काम भएको छ छैन रेखदेख गर्ने एवं निर्देशन दिने ।
- (ड) केन्द्रको कुनै कर्मचारीलाई केन्द्रको विशेष वा अतिरिक्त कार्य कार्यक्रम संचालन गराउनु पर्दा यप परिश्रमिक वा अतिरिक्त सुविधा/भत्ता तोकी निजबाट सो कार्य सम्पन्न गराउने ।
- (ढ) केन्द्रको आमदानीमूलक कुनै कार्य, कार्यक्रम, योजना संचालन वा अध्ययन अनुसन्धान, परामर्श सेवा सम्बन्धी कार्यमा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले केन्द्रको कुनै कर्मचारीलाई कार्यरत वा संलग्न गराउँदा वा गराउनु परेमा निजलाई एउटा निश्चित कार्यविधि अनुसारको यप परिश्रमिक/सुविधा/भत्ता उपलब्ध गराउन सक्ने ।
- (ण) केन्द्रको स्वीकृत कार्यक्रम वा सो भन्दा बाहिरको कुनै विशेष, कार्य, कार्यक्रम, परियोजना, अध्ययन, अनुसन्धान र व्यवस्थापकीय तथा प्राविधिक कार्यको सिलसिलामा सम्बन्धित प्राविधिज, विशेषज्ञ र अन्य दक्ष व्यक्ति वा संस्थाको सेवा, परामर्शको

आवश्यकता केन्द्रलाई परेमा त्यस्ता किसिमको लेवा एक निश्चित कार्यविधि अपनाई एवं पारिश्रमिक प्रदान गरी लिन सक्ने ।

- (त) केन्द्रको स्वीकृत दरबन्दी अनुसारका विभिन्न पदहरूमा न्यायी कर्मचारीको नियुक्ती भै नसकेको अवस्थामा कार्यक्रम संचालन गर्ने स्वीकृत दरबन्दी मित्रका पदहरूमा बजेटको व्यवस्था मिलाई आवश्यकता अनुसार अस्यायीका व्यापादारी वा करार सेवामा रहने गरी एक पटकमा अस्यायीमा १ बहिनालम्ब र करार लेवामा बढीमा २ वर्षसम्मको लागि अधिकृत तथा सहायक कर्मचारीहरूको नियुक्ती गरी काममा लगाउने ।
- (थ) समितिबाट तोकिएको वा अन्य प्रत्यायोजित कार्यहरू लाई ।